ME

M Ö T E

i den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite
fredag den 19. mars 1976 kl. 09.30.

Mötet ble ledet av formannen, Tor Oftedal.

Til stede var: Per Borten, Finn Gustavsen, Asbjörn Haugstvedt, Lars Korvald, Aase Lionæs, Otto Lyng, Tor Oftedal, Erland Steenberg, Kåre Willoch, Berit Ås, Svenn Stray, Per Hysing-Dahl, Rolf Fjeldvær, Berge Furre, Valter Gabrielsen, Harry Hansen, Håkon Kyllingmark, Gunnar Alf Larsen, Arne Nilsen, Jakob Aano, Ingvar Bakken (for Odd Lien), Astrid Murberg Martinsen (for Kåre Stokkeland), Per A. Utsi (for Guttorm Hansen), Lars T. Platou (for Paul Thyness) og Johan Östby (for Johan A. Vikan).

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Statsminister Odvar Nordli, utenriksminister Knut Frydenlund og statsråd Eivind Bolle, Fiskeridepartementet.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til mötet: Ekspedisjonssjef Kjell Eliassen, Utenriksdepartementet.

Videre var til stede, som stedfortreder for komiteens faste sekretær, Reidun Gulbrandsen.

Dagsorden:

1. Norge og Den internasjonale domstol.
2. Den britisk/islandske fiskerigrensekonflikt.

FORMANNEN: Mötet er innkalt etter anmodning av utenriksministeren for å behandle de to saker som står på den utsendte dagsorden.

Jeg gir da straks ordet til utenriksministeren, som skal orientere om

Sak nr. 1.

Norge og Den internasjonale domstol.

ME

UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Når det gjelder Norges forhold til den internasjonale domstol, er situasjonen den at domstolen har domsmyndighet bare i forhold til de stater som selv godtar slik myndighet. Dette har Norge gjort, sammen med en relativt begrenset gruppe stater - det er sju stater med Norge, deriblant de nordiske land og Holland.

Vi har i den senere tid hatt disse femårsperiodene med automatisk fornyelse hvis intet gjöres. Situasjonen er nå den at inneværende femårsperiode utlöper 3. oktober d.å., slik at 3. april er den avgjörende dato dersom vi fra norsk side skulle önske å overveie endringer i vår godkjennelse av domsmyndigheten for neste femårsperiode. Jeg viser i den forbindelse til det omsendte notat til medlemmene i den utvidede utenrikskomite, hvor man har skissert de alternativer som kan komme på tale.

Under behandlingen av denne sak har Regjeringen lagt vekt på forskjellige faktorer. En hovedfaktor har vært önsket om å unngå tvil om Norges holdning til internasjonale rettsprinsipper og til internasjonal domsmyndighet, og önsket om at det ikke skulle oppstå noe inntrykk av at Norge, som tidligere har tilhört denne indre kjerne av stater som har gått lengst i å anerkjenne internasjonal domsmyndighet, var på gli bort fra denne lösning. En annen faktor som Regjeringen også har måttet ta i betraktning, er den rivende utvikling havretten er inne i, og man måtte ta i betraktning at den pågående havrettskonferanse vil kunne före til et nytt sett med internasjonale rettsinstanser som sannsynligvis ville være bedre skikket til spörsmål av denne art enn Haag-domstolen, og at det i alle tilfelle vil være nödvendig å få vurdert vårt forhold til Haag-domstolen på bakgrunn av de nye instansene som kan oppstå. En tredje faktor som selvsagt også har vært inne i bildet, er arbeidet med fiskerigrenseutvidelsene, og en måtte her ta i betraktning at det kan bli reist söksmål mot Norge fra et eller annet hold ved den internasjonale domstol. En fjerde faktor Regjeringen har lagt vekt på under håndteringen av denne saken, er å finne fram til en lösning som kan sikre den bredest mulige oppslutning.

Jeg viser her til de fire alternativer som er skissert i det omsendte notat. Det er jo i realiteten også et femte alternativ, dvs. at

ME

man intet gjör, og dermed er man automatisk bundet for frem år videre framover. Men vi har vurdert det slik at situasjonen slik den nå er på dette område, gjör det nödvendig med en eller annen erklæring fra norsk side.

Når man vurderer disse fire alternativene, ville sannsynligvis den beste lösningen ha vært alternativ a, å ta en utsettelse på seks måneder - det har man adgang til etter avtalen - og så bruke denne tiden til å arbeide med saken, men först og fremst for å avvente hva havrettskonferansen vil före fram til. Men her er det da i mellomtiden skapt kjensgjerninger av en annen art. Vi har fått en debatt om dette spörsmålet som har fört til at alternativ a er blitt behengt med spekulasjoner om at det er Regjeringens hensikt å unngå at Norge skal bli bundet av Haag-domstolen, og vi mener det vil være såpass skadelig om disse spekulasjonene skal kunne fortsette at vi av den grunn har latt det alternativet ligge. De alternativene Regjeringen i det vesentlige har vært opptatt av og har vurdert seriöst, er derfor alternativ b og alternativ c. Alternativ b går ut på at man fornyer erklæringen, men tar forbehold om at man må vurdere spörsmålet om Haag-domstolens kompetanse når det gjelder havretten på bakgrunn av en eventuell havrettstraktats regler om tvistelösninger. Den andre lösningen er alternativ c, at man avgir en erklæring om anerkjennelse av domstolens domsmyndighet som ikke er bundet til noen bestemt periode - altså ikke femårsfrist som nå - men som til gjengjeld kan sies opp med seks måneders varsel. Dette skulle også være en lösning som skulle gi oss mulighet til å tilpasse oss eventuelle nye havrettsinstitusjoner. Samtidig vil den stille Norge friere i tilfelle av söksmål mot Norge.

Regjeringen vurderer disse to alternativer som lösninger som kan velges, og som begge kan forsvares. Når Regjeringen likevel under sin behandling er kommet til å helle i retning av alternativ b og vil anbefale det for den utvidede, er det fordi man her legger avgjörende vekt på at det kan skapes ro om dette spörsmålet, slik at man ikke får disse spekulasjonene om at Norge er innstilt på å unndra seg eventuell domsmyndighet. Men i tillegg til dette har altså Regjeringen i denne saken lagt avgjörende vekt på en lösning som kan få bredest mulig tilslutning, det har for Regjeringen i seg selv hatt en egenverdi.

ME

FORMANNEN: Ordet er fritt for spörsmål eller kommentarer.

ERLAND STEENBERG: Det er et spörsmål i tilknytning til punkt b. Der er det ikke nevnt noe om oppsigelsesfrist. Er det også der tale om seks måneders oppsigelsesfrist?

UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Nei, der vil denne femårsfristen gjelde for de övrige felter av domstolens domsmyndighet, men man har reservert seg å anvende andre rettsinstanser enn Haag-domstolen dersom slike andre rettsinstanser skulle bli resultatet av havrettskonferansen. Og her er det ingen spesiell frist, så vidt jeg vet.

BERIT ÅS: Jeg har noen spörsmål. Når det gjelder punkt b, var jeg av den oppfatning da jeg kom til dette mötet at det ville være riktigst å satse på dette punkt for ikke å underkjenne Haag-domstolen generelt, og at det fremdeles ville være klokt å vente og se på de områdene som har å gjöre med havrettsspörsmål. Men jeg vil gjerne spörre når det gjelder d spesielt: Hvis vi som Canada avgir en erklæring om å unnta fiskeri- og havrettsspörsmål fra domstolens domsmyndighet, betyr ikke det at vi i sterkere grad forplikter oss overfor havrettskonferansen som er en FN-konferanse, og at vi i så fall er villige til å legge mer ansvar og myndighet inn under FN som internasjonalt organ enn under Haag-domstolen? Og med de institusjonelle endringer som man nå foreslår i forbindelse med FN, vil det ikke være i tråd med vår regjerings synspunkt å bringe mer ansvar og myndighet inn under et FN-organ?

LARS KORVALD: Jeg kan ikke se at det gjör noen vesentlig forskjell hvilke av de tre aktuelle ordninger man velger her. Det viktige her er vel at man tar de nödvendige hensyn til at man kan komme fram til rettsregler som vil kunne slå gjennom; at man prinsipielt holder på Haag-domstolen inntil man har andre regler, men at man står fritt hvis det - forhåpentligvis - skulle komme noe resultat av havrettskonferansen.

ME

JOHAN ÖSTBY: Jeg er enig i Regjeringens utsagn helt på slutten her, om at en modifikasjon av den norske erklæring bör være så begrenset som mulig, og i lys av det er det min oppfatning at punkt c må være å foretrekke. Jeg skal kort begrunne det. Jeg ser det slik at punkt c er konstruert slik at det egentlig ikke går på realiteter, det er utelukkende et spörsmål om tid. Jeg foretrekker c fremfor b fordi b kan bidra til å reise tvil om hvorvidt resultatet av havrettskonferansen vil bli respektert av Norge i den grad at man lar seg undergi internasjonal domstolsbehandling. Det er begrunnelsen for at jeg synes c er det beste av de oppstilte alternativer.

ROLF FJELDVÆR: Er det slik å forstå at punkt b er den minste reservasjon mot Haag-domstolens myndighetsområde? I tilfelle vil jeg si at jeg vil foretrekke det punktet fordi det skaper minst uklarhet om vårt forhold til Haag-domstolens myndighetsområde.

STATSMINISTER ODVAR NORDLI: Jeg vil gjerne på bakgrunn av Östbys bemerkning få si at Regjeringen vurderer det noe annerledes. Vi ser det slik at punkt c vil innebære at Norge bryter en tradisjon i vårt forhold til Haag-domstolen ved at vi her suspenderer den femårsperioden som vi hittil har nyttet som tidsrom for vår tilslutning til domstolen. Videre at vi her i og med seksmånedersfristen i realiteten til enhver tid holder det åpent for en frigjöring av vår tilknytning til Haag-domstolen, og i dette ligger det etter Regjeringens vurdering en prinsipielt vesentlig endring i vår holdning til denne domstolen. Men jeg synes det er rimelig og riktig, og jeg synes også man har en viss plikt til å gjöre oppmerksom på en annen side ved denne problemstillingen, da særlig i forhold til punkt c. Det er jo klart at her bör man i utgangspunktet stille seg dette spörsmålet: Hvilken situasjon önsker man å skape i forholdet mellom oss og Haag-domstolen? Det er klart at i punkt c ligger det en reell mulighet til - i forhold til de vanskelige forhandlinger vi står overfor både når det gjelder 200 mil og de regler som skal gjöres gjeldende innenfor disse 200 mil - til enhver tid å vurdere vårt forhold til Haag-domstolen på bakgrunn av de forhandlingssituasjoner vi står

ME

overfor. Det vil selvfölgelig være uforsvarlig å overse det forhandlingskort som en regjering med et slikt forhold til domstolen kan ha. Men når Regjeringen har kommet til en anbefaling av punkt b, er det ut fra den vurdering at vi - for å si det litt enkelt - nödig ville skape det inntrykk at den norske regjering aksepterer Haag-domstolen så langt det passer oss. Jeg er klar over at jeg nå sier dette noe enkelt og firkantet, men jeg sier det på denne måten for å gjöre det klart hva som er bakgrunnen, og ut fra disse betraktninger vil det etter Regjeringens vurdering være riktigst i forhold til den prinsipielle holdning vi mener et lite land som Norge bör ha i forhold til internasjonale domstoler og internasjonal rett, å gå inn for punkt b som her förer vår tradisjonelle holdning videre, men som gir en klar begrensning i forhold til de nye rettsregler som vil kunne oppstå ved havrettsforhandlingene. Og jeg tror det er riktig å si at det på ingen måte svekker vår fremtidige holdning til de rettsregler en havrettskonvensjon måtte innebære.

KÅRE WILLOCH: Jeg er tilböyelig til å være enig i det statsministeren sa nå. Forbeholdet i alternativ b betyr jo ikke at vi forbeholder oss adgang til å stille oss utenfor rettsregler, men bare at vi forbeholder oss adgang til å anerkjenne et nytt system dersom dette skulle bli etablert med bred tilslutning. Og jeg ser vesentlig mindre fare for at det kan tolkes som at vi bare önsker å böye oss for rettsregler så lenge det passer oss, enn den risiko som kan oppstå dersom vi velger alternativ c. Jeg vil gjerne for sikkerhets skyld legge til at efter mitt skjönn er hverken a eller d brukbare alternativer.

FORMANNEN: Jeg har fört opp meg selv. Jeg vil si det slik at jeg skjönner og jeg er langt på vei enig i Östbys resonnement hvis man bare skulle vurdere dette kaldt og följelseslöst. Imidlertid er dette en sak som appellerer til sterke följelser i det norske folk, og jeg er helt enig med statsministeren i at en lösning etter c ville være egnet til å skape uro ute i verden om hvor Norge står i forhold til de internasjonale rettsregler. Jeg tror det er en meget viktig oppgave å skape ro omkring dette spörsmålet og få satt en stopper for den

ME

unödvendige tvil om hvor Norge står som har gjort seg gjeldende i visse kretser. Jeg mener også at alternativ b gir alle muligheter for å tilpasse oss et nytt internasjonalt rettsregime i den utstrekning dette måtte bli etablert.

UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Det ble stilt et spörsmål. Det var Berit Ås som mente at ved å gå inn for alternativ d ville vi kunne arbeide mer effektivt for at havrettskonferansen skulle nå fram til resultater. Men jeg tror at uansett hvilket alternativ man velger her, så vil det ikke endre vår holdning til önsket om å skaffe nye rettsregler og nye rettsinstanser.

Korvald sa at han la vekt på at man skulle holde på Haag-domstolen inntil andre rettsinstanser var fremkommet, og det skulle også etter min vurdering tilgodeses av alternativ b.

Så vil jeg bare bekrefte det representanten Fjeldvær spurte om. Alternativ b er av oss vurdert som den lösning som skaper minst uklarhet og færrest spekulasjoner både innad og utad, og vi har sett på det som en viktig faktor.

PER A. UTSI: Jeg kunne ha lyst til å spörre om det foregår en tilsvarende anerkjennelsesprosedyre i andre land som det som skjer her i Norge, og om det i tilfelle er tatt kontakt med disse landene. Jeg skulle anta at det er viktig at land som har felles grenser, har samme anerkjennelsesforhold til den internasjonale domstol. Dersom denne domstolen skal kunne dömme i tvister mellom stater, vil det jo være helt fundamentalt at man i hvert fall på de samme felter her anerkjenner den samme domstols domsmyndighet. Spörsmålet er derfor: Foregår det noen samråding med andre land her slik at man ikke får en lang rekke forskjellige typer av anerkjennelse av den samme domstol?

ME

BERIT ÅS: Jeg forstår at utenriksministeren har tolket meg dithen at jeg spurte om hvorvidt man ved å gå inn for alternativ d ville kunne arbeide med större effekt for å få fram resultater av havrettskonferansen. Det var ikke min mening. Jeg stilte et prinsipielt spörsmål om hvorvidt det å velge d ville gi signal om at Norge var mer villig til å underkaste seg de endringer en kommer fram til ved havrettskonferansen, og om ikke havrettskonferansen som et FN-organ ville være i overensstemmelse med det som vi stort sett mener når det gjelder å endre FNs institusjoner og gi dem mer makt i en ny internasjonal verdensorden?

LARS KORVALD: Etter de tilleggsopplysninger og vurderinger som er fremkommet i diskusjonen, vil jeg ubetinget stötte det standpunkt Regjeringen her har kommet fram til.

BERGE FURRE: Lat meg snakka i klartekst: Når Regjeringa no avskriv d og satsar på b, inneber det at ein då avskriv einsidig utviding for det tilfelle at Havrettskonferansen ikkje gir eit resultat som gir grunnlag for ei mangesidig utviding? Reknar ein med at ein kan utvida einsidig sjölv om ein satsar på b, utan at ein då vil bli dömd i Haag - etter ein mislukka havrettskonferanse, som jo og kan tenkjast? Eg meiner: Kva konsekvensar vil Regjeringa sitt val av alternativ her ha for ei seinare einsidig utviding? Det er mitt spörsmål.

FORMANNEN: Önsker utenriksministeren å svare på disse spörsmål?

UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Når det gjelder det spörsmålet Berge Furre stilte, betyr ikke dette valget noen endring i den politikk som Norge har lagt opp til når det gjelder fiskerigrenseutvidelse, ei heller når det gjelder ensidig utvidelse. Jeg kan ikke gi noe vanntett svar på hva situasjonen vil kunne bli i tilfelle en ensidig norsk utvidelse,

(IS) men alt går nå i retning av at enten får man resultater på Havrettskonferansen, og om man ikke får det, vil man få utvidelser i så å si alle land i det nordlige Atlanterhavsområde. Det vil bli etablert en ny situasjon, slik at jeg tror det er meget små muligheter for noe söksmål mot Norge på bakgrunn av en ensidig fiskerigrenseutvidelse, fordi den vil være begrenset ensidig, den vil sannsynligvis i tid finne sted samtidig med en rekke andre land. Noe vanntett svar på det spörsmålet kan jeg ikke gi, men det er vurderingen i dag.

For å komme tilbake til representanten Berit Ås' spörsmål, kan jeg ikke se at det er noen forskjell hva enten man velger b) eller d) ut fra den problemstilling hun nevnte.

Når det gjelder Utsis spörsmål, vil jeg be ekspedisjonssjef Eliassen svare på det. Det gjelder situasjonen i andre land.

EKSPEDISJONSSJEF KJELL ELIASSEN: Det foregår ikke nå noen tilsvarende prosess i de andre statene som har anerkjent domstolen. Som det har vært nevnt her, er det bare de fire nordiske land pluss Nederland, Luxembourg og Costa Rica som har denne spesielle form for anerkjennelse. Erklæringene löper fem år om gangen med seks måneders oppsigelse på slutten av hver periode. Det er bare denne gruppe land som vil få den problemstilling vi nå har. De övrige nordiske land ligger noe etter oss i tid. Den förste som vil måtte ta standpunkt, er Danmark, i löpet av 2 - 3 måneder, og de övrige, Sverige og Finland, ligger ett år, opptil to år etter oss. Först da får de denne vurderingen som vi nå er stilt overfor.

STATSMINISTER ODVAR NORDLI: Jeg vil gjerne, for at det ikke skal være noen tvil om Regjeringens syn på det spörsmål Berit Ås reiste, få lov å si at Regjeringen satser maksimalt for at man her for det förste skal nå fram til en havrettskonvensjon med et innhold som også etablerer nye voldgiftsmuligheter, nye domsmuligheter, om man vil, på et internasjonalt plan, på et FN-plan. Vi ser det som meget viktig i en större sammenheng, og det er Regjeringens siktemål. Vi mener da selvfölgelig at det opplegg vi har, skal gi oss muligheter til for det förste å satse på å nå dette mål og for det andre å kunne slutte oss til den domsmyndighet som eventuelt måtte bli etablert på FN-plan når den blir en realitet.

(IS) JOHAN ÖSTBY: Det er mulig at punkt b) er formulert så knapt at det kan gi muligheter for misforståelse. Det er jo ikke noen tidsangivelse her. Er det slik å forstå at hvis f.eks. Havrettskonferansen gir et resultat midt i en 5-årsperiode, så kan Norge med öyeblikkelig virkning unndra det fra Haag-domstolens saksområde uten skadevirkninger og komplikasjoner i den forbindelse? Jeg vil gjerne ha et svar på det.

UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Det er hensikten med den erklæring vi vil avgi, at man skal kunne stå fritt med hensyn til vurderingen av hvordan man skal ordne sitt forhold til de nye rettsinstanser, og slik vil det også bli oppfattet.

FORMANNEN: Kan vi da ta orienteringen til etterretning? Jeg pleier av prinsipielle grunner ikke forsöke å trekke noen konklusjoner, da jeg mener det får bli opp til Regjeringen å gjöre det, men akkurat i den foreliggende sak må man vel kunne konstatere at det ikke er kommet noen frenetiske motforestillinger til uttrykk.

Sak nr. 2.

Den britisk/islandske fiskerigrensekonflikt.

UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Jeg skal ikke her komme inn på selve fiskerigrensekonflikten mellom Island og Storbritannia og hvordan den står nå. Jeg vil begrense min omtale til Norges egen medvirkning i denne saken og det som nå foregår.

Jeg har tidligere lagt fram for den utvidede utenrikskomite det forslag som vi satte fram fra norsk side om en felles finansiert kompensasjonsordning til britiske trålere som skulle trekkes ut av de omstridte områder. Å få de britiske marinefartöyene ut var det primære, det var etter vår mening en forutsetning for å få i gang forhandlinger mellom Storbritannia og Island. Dette forslags skjebne ble at det nærmest ble rost ihjel. Alle syntes det var et glimrende forslag, men alle hadde sterke motforestillinger mot å gå med på det; de hadde nok med stöttetiltak til egne fiskere, sa de, om de ikke også skulle stötte de britiske. Det er

(IS) derfor bare å se i öynene at forslaget ikke förte fram denne gang. Men det hadde også en egenverdi ved at det förte til diskusjoner og tenkning omkring hvordan man skulle kunne få en prosess i gang mellom islendinger og briter som kunne före til en lösning.

Forslaget hadde også en annen gunstig bivirkning. Britene skjönte at vi fra norsk side ikke bare var ute etter å kritisere dem og presse dem, men også var innstilt på selv å gjöre en innsats for å medvirke til en lösning. Dette bedrede forhold til britene, som på et visst tidspunkt i denne konflikt var blitt kjölig, har igjen hatt betydning for den etterfölgende behandling.

Det oppmerksomheten nå konsentreres om, er å nå fram til en stilltiende enighet - ikke en forhandlingslösning, det er ikke mulig - mellom Storbritannia og Island om en eller annen ordning, og når det gjelder denne ordning, ser man bort fra det som har vært forhandlingsgjenstand inntil nå, nemlig kvoter, altså så og så mange tusen tonn. Man har sökt å konsentrere oppmerksomheten om en lösning som tar utgangspunkt i å begrense antallet trålere, ut fra at en slik ordning kan man greie å nå fram til lettere uten forhandlinger enn en enighet om totalkvoter.

Islendingene har, som jeg har nevnt tidligere, gitt klart uttrykk for at de ikke har til hensikt og verken kan eller vil forhandle med britene, slik at det som kan gi en mulig lösning, er en stilltiende aksept fra begge sider av et bestemt antall trålere, at det overskytende antall trekkes ut, at de britiske marinefartöyer samtidig trekkes ut og at islendingene lar være å sjikanere eller kutte trålene for de trålerne som er igjen. Jeg utelukker ikke at man kan komme fram til et resultat på denne veien.

Situasjonen er svært vanskelig. Begge parter er prestisjebundet her, og det er også begge steder vanskelige innenrikspolitiske spörsmål. Vi har hele tiden erklært oss villig til å medvirke til å megle og hva som helst. Fra Islands side legges det imidlertid meget stor vekt på at de selv vil löse denne konflikten, de vil ikke be noen om å megle, og de mener også at de skal kunne greie å löse den. På den annen side har de ikke forbindelser med Storbritannia. Vår rolle i denne fase er derfor postkassens. Det går beskjeder gjennom Oslo, og vi har holdt helt tett med dette og behandlet saken i störste fortrolighet, nettopp fordi islendingene er svært vare på det punkt at det ikke skal se ut som andre land er med på å få löst noe som de mener de skal kunne löse selv.

(IS) Det er som sagt en vanskelig konflikt fordi det er så mye følelser og prestisje involvert på begge sider, men det vi nå i hvert fall tar sikte på, er å söke å medvirke til en lösning ved en stilltiende enighet i begrensning av antall trålere.

FORMANNEN: Er det spörsmål eller kommentarer? Det ser ikke ut til å være tilfelle.

Jeg kunne ha lyst til å stille et spörsmål selv, som ikke er berört i redegjörelsen, men som det skulle være dekning for under programpostens tittel. Vi har lest i avisene om henvendelser fra Island om krigsfartöyer. Er det kommet noen slik henvendelse til Norge?

UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Det er ikke kommet noen henvendelse til Norge. Om det vil komme en slik henvendelse, vet vi ikke. Islendingene er visstnok av den oppfatning at Norge ikke har skip av den type som de er interessert i. Det de har konsentrert seg om forelöpig, er et amerikansk marinefartöy av typen Ashville, uten at jeg vet hva Ashville står for. De har henvendt seg til amerikanerne om å få et slikt skip, men amerikanerne har ennå ikke svart på denne henvendelsen.

FINN GUSTAVSEN: Ja, når det först tas opp, så kom det, om jeg ikke husker feil, visse negative uttalelser fra norsk hold - det var kanskje Frydenlund - om at hvis det kom en henvendelse fra Island, var det neppe sannsynlig at man ville innfri önsket.

Det kan da ikke være noe prinsipielt i veien for at vi selger eller låner ut et fartöy til Island, det kan da ikke kollidere med den gamle bestemmelsen om ikke å selge krigsmateriell til land i krig, for det vil ikke dreie seg om krigsmateriell. I den grad det dreier seg om et marinefartöy, kan det avvæpnes, for det er ikke skyting det skal brukes til.

Jeg vil gjerne höre om det er noe prinsipielt i veien for at Norge skulle selge eller låne ut til Island et skip som skal brukes som oppsynsskip for å ivareta deres interesser i forbindelse med fiskerigrensen.

(IS) UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Når det gjelder förste del av representanten Gustavsens innlegg, vil jeg si at jeg har ikke kommentert saken i det hele tatt. Den kommentar jeg har gitt, er at jeg ikke vil kommentere saken för vi har fått en eventuell henvendelse, og det spörsmål har jeg klarert med den islandske utenriksminister på forhånd. Jeg er klar over at det har stått i en islandsk avis - riktignok med lite opplag - at den norske utenriksminister skal ha avslått dette, men den islandske utenriksminister er både klar over hva jeg har sagt og innforstått med det jeg har sagt.

Når det gjelder det spörsmål hr. Gustavsen reiser, er det klart at hvis islendingene ber om å få en eller annen hurtiggående båt av den type som bygges ved norske skipsverft, må vi behandle söknaden på samme måte som en söknad vi får fra hvilket som helst land. Nå har vi ikke fått en slik söknad, og det er åpenbart båter som ikke egner seg i disse farvann, så hvis jeg kan få lov å slippe å ta stilling til problemet til det foreligger, skal jeg være glad.

FORMANNEN: Hvis jeg kan få lov å gi uttrykk for en personlig mening, må det være at jeg tror Regjeringen har nok å bestille om den ikke skal sette seg ned og vurdere alle hypotetiske muligheter for sikkerhets skyld.

UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Det er en annen sak jeg har tenkt på i denne forbindelse, og som er mer en lös tanke og som ikke skal legges fram for den utvidede, selvfölgelig. Det kan her på et eller annet tidspunkt oppstå en situasjon hvor Norge kunne bistå med luftovervåking i tilfelle av en stilltiende avtale om å begrense antallet trålere. Jeg har ikke undersökt om vi har kapasitet til det, men en eller annen slik henvendelse kan man muligens få, og jeg tror ikke britene vil ha motforestillinger.

FORMANNEN: Jeg oppfatter det slik at vi eventuelt kan melde oss frivillig, men jeg syns dette går litt på siden.

(IS) FINN GUSTAVSEN: Var det ikke formannen som brakte inn det som han sier går på siden av det?

FORMANNEN: Jeg har ikke rettet bebreidelse i noen retning. Jeg er klar over at hvis det skal oppfattes som bebreidelse, skal jeg ta min broderlige andel av den.

Mötet hevet kl. 10.10.